

**KAASTEELISE MÕTTEID KÄESOLEVALE
ERIVÄLJAANDELE:
Professor Janno Reiljan - 65 (8.10.1951)**

Erinumber ilmub teadusajakirjal „Eesti majanduspoliitilised väitlused“ esimest korda. Põhjuseks asjaolu, et kauaaegsel Tartu Ülikooli õppejõul ja majandusteadlasel professor Janno Reiljanil täitub 8. oktoobril 2016 paraku juba 65 eluaastat ja alates juulist 2016 tegutseb ta emeriitprofessori staatuses. Allakirjutanul on olnud võimalus ligi 40 aasta vältel Janno Reiljani tegevustega suhteliselt hästi tuttav olla, kusjuures sageli on omavahel tihedat ja konstruktiivset koostööd tehtud. Seejuures on tulnud paljude rõõmude, aga ka muredega kokku puutuda, ent see tegevus on ajaproovile siiski vastu pidanud ja kokkuvõttes on pea kõik hästi sujunud! Allakirjutanul on kõige selle üle siiralt ja tänulikult hea meel!

Käesolev „Eesti majanduspoliitilised väitlused“ erinumber 2016-2 on pühendatud Janno Reiljani nimetatud tähtpäevale – Janno Reiljan teatas 2.-4. juulil 2015 Jänedä Mõisas toimunud XXIII rahvusvahelisel majanduspoliitika traditsioonilisel teaduskonverentsil, et 2015/2016. õppeaasta on tema jaoks Tartu Ülikooli majandusteaduskonnas viimane. Kahju, kuid suur töö on tehtud ning seda tuleb tunnistada ja igati tunnustada!

Augustis 2015 sai mitmete inimeste algatusel ja toetusel otsustatud, et klassikaliste ülikoolide eeskuju järgides oleks põhjust sel puhul välja anda meie ajakirja erinumber. Janno Reiljan on ajakirja varasemate perioodiliste numbrite väljaandmisel juba aastaid aktiivselt ja tulemuslikult toimetajana ning retsensendina tegutsenud. Igati asjalikku nõu on ta andnud oma tähelepanuväärse initsiatiiviga ka ajakirja arendamisel. Seega on igati asjakohane anda tema tegevusest osaline ülevaade just meie ajakirjas.

Janno Reiljaniga seoses tooksin esile olulise ühise tegevuse koos paljude heade kolleegidega Eesti Noorte Majandusteadlaste Klubis (NMK), kus toimusid regulaarselt huvitavad diskussioonid, mis olid erialaliselt arendavad ning aitasid ka paljusid inimesi-kolleege tundma õppida. Ühiselt viidi seitsmekümnendate aastate teisel poolel ja kaheksakümnendatel aastatel läbi iga-aastaseid noorte majandusteadlaste teaduskonverentse, sh ka 1984. aastal toimunud nn Värskä laevakonverents (Tartu-Värskä-Pihkva-Värskä-Tartu)¹. NMK-s arutati juba kaheksakümnendate aastate alguses majandusteadlaste noorema põlvkonna liikmete vahel korduvalt ka isemajandava Eesti (IME) probleeme ja võimalikkust. Seejärel, pärast kümneaastast vahet, alates teist korda 1994. aastal ja edaspidi toimunud nn Värskä konverentsidest kasvas välja traditsiooniline iga-aastane (1996. aastast rahvusvaheline) majanduspoliitika teaduskonverents. Tol ajal publitseeritud konverentsikogumikest kujunes aga aastatepikkuse arendustöö tulemusena välja kõigepealt ETIS 3.1 taseme teadusartiklite kogumik ja viimasel kuuel-kümnel aastal ETIS 1.2 taseme rahvus-

¹ See oli üldse kas esimene või üks esimesi laevakonverentse tollaegses Eestis.

vaheline kolmekeelne teadusajakiri „Eesti majanduspoliitilised väitlused“ (aastast 2000 on olnud kaaskirjastajaks saksa teaduskirjastus Berliner Wissenschafts-Verlag). Kõige selle juures on aktiivselt ka Janno Reiljan tegev olnud. Ajakirja toimkond tegeleb arendustega aga edasi, seda nii teadusliku sisu osas kui täiendavatesse olulistesse rahvusvahelistesse andmebaasidesse taotlemistel, kindlasti on lisaeesmärgiks ka ETIS 1.1. Siin on Jannol, samuti teistel kolleegidel ja autoritel, kindlasti võimalik oma panus anda!

Koostöö Janno Reiljaniga oli allakirjutanu jaoks viljakas ja mitmekesine ka 1989. aastal novembris-detsembris Saksamaa Liitvabariigis Kieli Ülikoolis toimunud teadusalase stažeerimise ajal (DAADi uurimisstipendiumid!), mida ilmestasid emotsionaalselt Berliini müüri langemine ja selle vahetud järelkajad. Meenub Saksamaa LV Schleswig-Holsteini Liidumaa Ülikoolide Liidu tolleage asepresidendi ja Christian-Albrechti nimelise Kieli Ülikooli rektori professor Dr. Michael Müller-Wille huvi Eesti vastu novembris, vastuvõtul ülikoolis stažeerivatele välisõppejõududele ja -teaduritele äsja, 01.09.1989 avatud ülikooli rahvusvahelises keskuses-hotellis IBZ. Aktiivse suhtluse järel vastuvõtul lahkuv rektor pöördus ukselt ringi, kergitas kaabut ning hõikas kõlavalt ja selgelt eesti keeles – „Terviseks!“

Stažeerides Kieli Ülikooli majandus- ja sotsiaalteaduskonnas, elasime Jannoga mõlemad ühes ja samas ülikooli külaliskameras-hotellis, sõjalis-ajalooliselt ja majanduslikult tähtsa Kieli fjordi läänekaldal. Sellest paarisaja meetri kaugusel asub rahvusvaheliselt tuntud Kieli Maailmamajanduse Instituut ja sealne rikkalik, võib isegi ütelda – ülemaailmselt tunnustatud ja hinnatud teadusraamatukogu², kus olid töötamiseks ja kirjanduse laenutamiseks väga head tingimused. Janno Reiljani stažeerimise aeg oli Kieli Ülikoolis alates novembrist 1989 kümme kuud (Teoreetilise rahvamajandusõpetuse instituudis, kontaktisikuks instituudi direktor professor Dr. Horst Herberg), allakirjutanul kokku kolm kuud, neist kaks kuud Kieli Ülikoolis (Majanduspoliitika instituudis, kontaktisikuks instituudi direktor professor Dr. Gerhard Prosi)³. See stažeerimisaeg oli meile mõlemale tõiselt ja suhtlemiselt viljakas, võimaldas luua tänaseni kestvaid suurepäraseid kontakte saksa kolleegidega ning valmistada ette pinnast edaspidisteks suhtlusteks ja arenguteks. Mitmeid kuid kestvad stažeerimised teiste riikide ülikoolides on alati olnud viljakad ning silmaringi laiendavad. Oleme Janno Reiljaniga korduvalt neid võimalusi läbi tõsiste konkursside kasutanud. Professor Janno Reiljan on kindlasti see inimene, kes on oma teadmisi ja kogemusi olulisel määral ka välisstažeerimistel täiendanud, seda Eestis kasutanud ning see on talle ka edu toonud. Edukas on ta olnud nii õppe- kui teadustöös, samuti valitud saadikuna Eesti Vabariigi Riigikogus tegutsedes.

Käesolev eriväljaanne on suuresti ka kroonikahõnguline ning tahaks loota, et taolised eripublikatsioonid ja teised taolised kirjutised ka edaspidi nii Eestis üldse, aga

² Ka käesoleva ajakirja üks rahvusvahelistest andmebaasidest, Econis, asub just selles raamatukogus.

³ Nii *professor emeeritus* Horst Herberg kui *professor emeeritus* Gerhard Prosi (1935–2014) on omal ajal ka Eestit külastanud ja meie ülikoolides loenguid pidanud.

samuti käesoleva ajakirja raames ilmuvad.⁴ Peatoimetajana on allakirjutanu valmis seda igati toetama. Allakirjutanu on ka seda meelt ja loodab, et lugupeetud kolleeg professor Janno Reiljan ei viska lõplikult „püssi põõsasse“ ja on tegus nii Eesti elu edendamisele kaasa aitamisel, aga ka majanduspoliitika teaduskonverentside⁵ läbi viimisel ning meie ajakirja arendamisel ja autorite artiklitele hinnangute andmisel. Selleks kõige võimalikult head tervist, jaksu, armastust kõige mõistliku vastu, õnne, kannatlikkust, rahulikke hetki ning mõnusat tegevuslusti! Janno, kuidas on meil sageli humoorikalt öeldud ja nii ka olnud – „ei maksa vastu võtta enneaegseid otsuseid“!? Seda soovitaksin ka kõigile teistele mõnusatole-toredatele-armsatele ja tublidele inimestele! Teisiti – tundes Jannot piisavalt kaua, olen oma lootustes päris optimistlik! Selleks parimat Sulle, sõber Janno, tänud kõige eest nende toredade aegade vältel! Edu, tervist ja õnne kõigile!

August 2015 – august 2016

Eestis: *Tallinnas Pirita-Kosel ja Lääne-Virumaal (Tapa vallas Karkuse külas Kaasiku talus), Pärnus ja Tartus ning Saksamaal: Kielis ja Warderis*

Majanduspoliitika teaduskonverentside ja ajakirja toimkonna nimel –

Matti Raudjärv

Janno pikaajaline kaasvõitleja, kolleeg ja sõber

⁴ Seni on käesoleva ajakirja-kogumiku veergudel kroonika osas neid väärikaid Eesti majandusteadlasi, majandusõppejõude ja teadusorganisaatoreid meenutatud, kes on meie hulgast juba lahkunud. Publikatsiooni peatoimetajana olen seisukohal, et selline traditsioon peaks ka edaspidi jätkuma ning Eesti kõrgkoolide teaduskonnad ja teised struktuuriüksused võiksid olla siinjuures oma ettepanekutega aktiivsed. Samas jagan seda seisukohta, et suuremate juubelite puhul, põhitööst tagasitõmbumisel ning muudel taolistel sündmustel võiks ka meie hulgas edasi tegutsevatele (samuti mitte tegutsevatele) kolleegidele tähelepanu pöörata ja siis kas senises ajakirja kroonika osas nendest kirjutada või nii, nagu käesoleval juhul – lausa ajakirja erinumber välja anda. Loodan, et siit kujuneb paljude lugejate ja kolleegide abiga ilus ning tänuväärne traditsioon välja! Need inimesed on meenutusi kindlasti väärt!

⁵ Korraldustoimkond on konverentsi seni vähemalt aastani 2022 kavandanud; vt detailsemalt käesoleva ajakirja lõpus – Loodetav tulevikuinformatsioon (2018-2022).